

РЕЦЕНЗІЯ-ВІДГУК

на проєкт освітньо-професійної програми «Дипломатія та врегулювання конфліктів» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, спеціальності СЗ «Міжнародні відносини», яка реалізується у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна

Сучасна зовнішня політика України формується в умовах складних внутрішніх і зовнішніх викликів, ключовим з яких є повномасштабне збройне вторгнення з боку росії. Війна, розв'язана рф, у поєднанні з ескалацією збройних конфліктів у різних регіонах світу, актуалізує потребу у підготовці висококваліфікованих фахівців у сфері міжнародних відносин, дипломатії та врегулювання конфліктів. Така підготовка має охоплювати не лише опанування інструментів дипломатичного реагування на кризові ситуації, а й формування здатності до прогнозування динаміки конфліктів, комплексного аналізу політичних, безпекових та інформаційних процесів, а також ефективної протидії маніпулятивним впливам і ворожим інформаційним кампаніям.

Враховуючи зазначене, освітньо-професійна програма «Дипломатія та врегулювання конфліктів» є своєчасною та актуальною з огляду на сучасні трансформації системи міжнародних відносин і безпекового середовища. Її концептуальні засади корелюють із провідними світовими тенденціями у підготовці фахівців з міжнародних відносин, що підтверджується практиками реалізації аналогічних програм у провідних закордонних університетах. У цьому контексті доцільним є аналіз ключових структурних і змістових компонентів програми з погляду їх відповідності потребам сучасної зовнішньої політики України.

Метою освітньо-професійної програми є підготовка фахівців-міжнародників, здатних розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері дипломатичного врегулювання конфліктів, миротворчої діяльності та постконфліктного миробудівництва. Програма ґрунтується на поєднанні ґрунтовної теоретичної підготовки з формуванням прикладних професійних компетентностей, що є необхідною умовою ефективної діяльності в сучасному глобальному політичному середовищі. Важливою рисою програми є орієнтація не лише на академічне осмислення дипломатії, а й на системне розуміння причин, динаміки та наслідків конфліктів у сучасному світі.

Освітньо-професійна програма вирізняється комплексним підходом до навчання, який передбачає глибоке вивчення структурних причин виникнення конфліктів, механізмів їх ескалації та інструментів запобігання і врегулювання. Реалізація програми створює умови для набуття здобувачами не лише теоретичних знань, а й практичних навичок аналізу й ухвалення рішень у ситуаціях глобальних і регіональних криз.

Таким чином, представлена освітньо-професійна програма «Дипломатія та врегулювання конфліктів» має високий потенціал для підготовки конкурентоспроможних і професійно мобільних фахівців, спроможних вирішувати складні завдання у сфері міжнародних відносин та дипломатії, що є важливим чинником забезпечення і просування національних інтересів України на міжнародній арені.

доктор історичних наук, професор
завідувач кафедри міжнародного регіонаознавства
Навчально-наукового інституту
міжнародних відносин
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка

М. Дорощко

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-професійну програму *«Дипломатія та врегулювання конфліктів»* за другим (магістерським) рівнем вищої освіти за спеціальністю СЗ «Міжнародні відносини», що реалізується у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна

В умовах кардинальної трансформації сучасної системи міжнародних відносин, зростання кількості міжнародних і внутрішньодержавних конфліктів, посилення гібридних загроз та триваючої російської агресії проти України особливої актуальності набуває підготовка фахівців, здатних професійно здійснювати дипломатичну діяльність, аналізувати конфліктні процеси, розробляти механізми їх врегулювання та брати участь у практиках миробудівництва.

Рецензована програма, яка реалізується випусковою кафедрою світової політики, дипломатії та туристичного бізнесу, повною мірою відповідає зазначеним викликам та сучасним тенденціям розвитку міжнародно-політичної освіти. Програма органічно поєднує фундаментальну підготовку у сфері міжнародних відносин і дипломатії з поглибленим вивченням конфліктології, міжнародної безпеки, миротворчих практик, кризового управління та післяконфліктного відновлення.

Важливою перевагою програми є її чіткий фокус на дослідженні природи сучасних конфліктів, механізмів їх ескалації та деескалації, діяльності міжнародних організацій у сфері підтримання миру, а також ролі дипломатії у врегулюванні кризових ситуацій. Особливо цінним є врахування українського досвіду протидії зовнішній агресії, міжнародної підтримки України та практик повоєнної відбудови, що надає програмі виразного прикладного характеру.

Зміст освітньої програми забезпечує формування у здобувачів здатності здійснювати комплексний аналіз міжнародних процесів, розробляти рекомендації для органів державної влади, міжнародних організацій та громадського сектору, а також ефективно працювати в багатокультурному професійному середовищі. Важливим компонентом підготовки є розвиток навичок стратегічного мислення, аналітичної діяльності, ведення переговорів, медіації та кризових комунікацій.

Позитивно оцінюю практичну орієнтацію програми, її тісний зв'язок із професійним середовищем, залучення до освітнього процесу представників органів місцевого самоврядування, дипломатичної служби та міжнародних організацій. Це створює належні умови для формування професійних компетентностей, затребуваних у сфері міжнародної діяльності, безпеки та дипломатії.

Загалом освітньо-професійна програма *«Дипломатія та врегулювання конфліктів»* є сучасною та актуальною магістерською програмою, що відповідає потребам держави й суспільства в умовах воєнних та післявоєнних трансформацій, а також забезпечує підготовку висококваліфікованих фахівців, здатних ефективно діяти у сфері дипломатії та врегулювання конфліктів.

Освітньо-професійна програма заслуговує на позитивну оцінку та рекомендацію до подальшої реалізації.

Рецензент:

В. о. директора Департаменту
міжнародного співробітництва
Харківської міської ради

Михайло Долженко

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-професійну програму «Дипломатія та врегулювання конфліктів» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, зі спеціальності СЗ «Міжнародні відносини», яка реалізується у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна

Останнім часом зовнішня політика сучасної України постійно стикається з викликами, головним з яких, безумовно, є повномасштабне вторгнення з боку росії. Ця війна, розв'язана країною-агресором, разом з іншими збройними конфліктами у світі в черговий раз підкреслює нагальну необхідність підготовки фахівців, здатних реагувати та прогнозувати майбутні дії, впливати на політичну, безпекову, інформаційну та інші сфери, протидіяти ворожій пропаганді та іншим маніпулятивним технологіям, відстоювати національні інтереси з використанням традиційних та нових форм реалізації дипломатичної діяльності. У зв'язку з цим, запровадження новаторської освітньо-професійної програми «Дипломатія та врегулювання конфліктів» є цілком актуальним і повністю відповідає світовим трендам, про що свідчить досвід низки провідних зарубіжних університетів.

Рецензована освітньо-професійна програма «Дипломатія та врегулювання конфліктів» містить мету, фокус, особливості, придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання, програмні компетентності, програмні результати навчання, ресурсне забезпечення реалізації програми, містить перелік навчальних дисциплін, відображає їх логічну послідовність, структурно-логічну схему освітньої програми.

Безумовною перевагою рецензованої програми є те, що її мета та завдання гармонійно поєднані та орієнтовані не лише на теоретичні знання, а й на практичне розуміння причинено-наслідкових аспектів конфліктогенності в сучасному світі, ролі дипломатії в прогнозуванні, управлінні, запобіганні конфліктам та сприянні процесам миробудівництва.

Освітня програма має науково-прикладне значення. Проектною групою запропоновані відповідні програмні результати навчання, які дозволяють контролювати ступінь сформованості компетентностей як дослідницького, так і практичного спрямування. Ці професійні компетентності можуть бути використані у професійній діяльності майбутніх фахівців. Враховуючи усе вищезазначене, вважаємо, що представлена освітньо-професійна програма «Дипломатія та врегулювання конфліктів» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти дозволяє здійснювати підготовку кваліфікованих фахівців за спеціальністю СЗ «Міжнародні відносини».

Директор Департаменту
міжнародного співробітництва
Харківської міської ради

О.М. Понікаровський

РЕЦЕНЗІЯ
на освітньо-професійну програму
підготовки магістрів «Дипломатія та врегулювання конфліктів»
зі спеціальності СЗ «Міжнародні відносини»,
галузь знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та
міжнародні відносини», яка реалізується у Харківському національному
університеті імені В. Н. Каразіна

Збройні зіткнення у постбіполярну добу міжнародних відносин, особливо російсько-українська війна значно актуалізували необхідність вивчення як сучасних конфліктів, так й постконфліктної взаємодії, засобів відбудови країн, що стали об'єктами агресії, прийняття відповідних зовнішньополітичних рішень, здатних сприяти формуванню у майбутньому більш гармонійного світового порядку.

В таких умовах значно зростає попит на фахівців, всебічно підготовлених для підтримання та посилення авторитету країни як активного суб'єкта міжнародної взаємодії. З урахуванням національних інтересів нашої держави і потреб ринку праці, робочою групою кафедри світової політики, дипломатії та туристичного бізнесу Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна створено проект освітньо-професійної програми підготовки магістрів «Дипломатія та врегулювання конфліктів» зі спеціальності СЗ «Міжнародні відносини».

Освітня програма, що рецензується, регламентує мету, цілі, очікувані результати, зміст та умови реалізації освітнього процесу. Вона є логічною та послідовною системою освітніх компонентів, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які навчатимуться за цією програмою. Зміст цих освітніх компонентів та структурно-логічна схема вивчення дисциплін повністю відповідають меті навчання – підготовки фахівців-міжнародників, здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми дипломатичного врегулювання конфліктів, миротворчості та постконфліктного миробудівництва, критично осмислювати та аналізувати глобальні та регіональні безпекові виклики у військово-політичному, соціально-економічному та гуманітарному вимірах.

ОПП «Дипломатія та врегулювання конфліктів» передбачає поглиблене вивченням двох іноземних мов, отримання знань з теорії та практики міжнародних відносин, зовнішньої політики, міжнародної безпеки та конфліктології, глибоку професійну та практичну реалізацію набутих компетентностей у галузевій сфері. Серед ключових її освітніх компонентів – «Глобальна безпека та міжнародні конфлікти», «Роль дипломатії у вирішенні збройних конфліктів», «Багатостороння дипломатія», «Дипломатія та майбутнє світового порядку», «Запобігання конфліктам» тощо. Освітньо-професійна програма є конкурентоспроможною та актуальною й за рахунок розгорнутого каталогу дисциплін за вибором, зокрема таких як «Антикризовий менеджмент», «Міжнародне гуманітарне право», «Філософія миру та

ненасильства», «Тероризм у сучасній системі міжнародних відносин», «Управління міжетнічними конфліктами» тощо.

Освітні компоненти та ключові орієнтири освітньо-професійної програми підтверджують активну реалізацію Україною євроатлантичної політики та дотримання й імплементацію зовнішньополітичної стратегії нашої держави з урахуванням як двостороннього, так і багатостороннього рівнів міжнародного співробітництва.

Все вище зазначене дозволяє зробити висновок про те, що освітньо-професійна програма підготовки магістрів «Дипломатія та врегулювання конфліктів», яку запроваджено в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна, повністю відповідає державним принципам освітньої діяльності, сприяє міжнародній інтеграції та інтеграції системи вищої освіти України у простір вищої освіти країн ЄС, має необхідний змістовний та методичний потенціал підготовки фахівців-міжнародників, надає можливість випускникам бути конкурентноздатними на ринку праці.

Рецензент:

доктор історичних наук, професор,
завідувач кафедри міжнародного регіонознавства
Навчально-наукового інституту
міжнародних відносин
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка

М. Дорошко Микола ДОРОШКО

